

BOVALLIUS RAPORTTI 2025

Tavoitteet:

1. *Projektissa luodaan uudenlaista viittomakielellä toteutettavaa matalan kynnyksen toimintaa: viittovien lasten kielikerhot. Toiminta on uutta. Viittovien lasten mahdollisuudet käyttää viittomakieltä vapaa-ajalla lisääntyvät. Viittovien lasten vanhemmat saavat rohkeutta opiskella viittomakieltä toiminnan kautta. Heidän sosiaalinen verkostonsa laajenee sekä vertaisperheiden että viittomakielisen yhteisön suuntaan.*
 - a. Hanke on nimeltään NUPPU – viittovat lastenkerhot, ja logo on yläpuolella. Logon animaatiossa nuppu aukeaa täyteen kukoistukseensa, ja sillä symboloidaan lapsen kehitystä viittomakielen varassa.
 - b. Kolme kaupunkia (Turku, Tampere ja Jyväskylä) ovat löytäneet viittovat kerhonohjaajat, jotta säännöllinen kerhotoiminta viittoville lapsiperheille voi käynnistyä keväällä 2025.

Helsingissä sekä suomen- että ruotsinkielinen kerhotoiminta on käynnistynyt myöhään syksyllä 2025.

Projekti koordinaattori suunnittelee ja on vielä tämän vuoden aikana yhteydessä Ouluun, jotta kerhotoiminta saadaan käynnistettyä myös siellä.
 - c. Jyväskylässä on jo toiminut viittovien lastenkerho (vapaaehtoisten vetäminä) Jyväskylä kuurojen yhdistyksen alaisuudessa, joten päätimme tehdä yhteistyötä, jotta tapahtumia ei olisi liikaa lapsiperheille. [Yhteistyön ansiosta Jyväskylän kuurojen yhdistyksen viittovalle lastenkerholle on annettu lisää resursseja tiedottamiseen ja mainontaan, mikä on auttanut tavoittamaan uusia perheitä Keski-Suomen alueella ja tehnyt toiminnasta näkyvämpää ja saavutettavampaa.](#) Muut kaupungit aloittavat kerhotoiminnan täysin alusta – uutena toimintana viittoville lapsiperheille. Tulokset: monet perheet ovat osallistuneet tapaamisiin. Tapaamisissa lapset ja vanhemmat ovat saaneet olla viittomakielisessä ympäristössä, kun kerhonohjaajat viittovat - mikä on tärkeää, jotta lapset näkevät erilaisia viittovia aikuisia. Kaikissa tapaamisissa käytetään sekä viittomakieltä että puhuttua kieltä, jotta kaikki tunsivat olonsa tervetulleiksi ja kielellinen saavutettavuus olisi turvattu.

Joissakin kaupungeissa kerhotapaamisia on järjestetty yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa, mikä on lisännyt osallistujamääriä ja tarjonnut perheille mahdollisuuden tavata erilaisia viittovia henkilöitä.
 - d. Perheille on luotu alueellinen WhatsApp-ryhmä, jossa informoidaan tietoa tulevista NUPPU-tapaamisista (Jyväskylän lastenkerholla on jo WhatsApp-

ryhmä).

Kaupungit	Toteutuneet tapaamiset 2025	Osallistujat yhteensä:	
Turku	6	73 lasta & 54 aikuista	Vielä 2 tapaamista tänä vuonna
Tampere	5	50 lasta & 47 aikuista	Vielä 1 tapaaminen tänä vuonna
Jyväskylä	6	81 lasta & 75 aikuista	Vielä 2 tapaamista tänä vuonna
Helsinki SVK toiminta SVRK toiminta	2 1	Järjestetään marraskuussa/joulukuussa	
Oulu	(alkaa 2026)		

SVK= suomalainen viittomakieli

SVRK = suomenruotsalainen viittomakieli

Koska kyseessä on matalan kynnyksen toiminta, osallistujien säännöllistä osallistumista ei ole edellytetty. Käytännön järjestelyjen helpottamista varten perheiltä on kuitenkin pyydetty ilmoittautumisia etukäteen.

Eri alueiden tapaamisten aikana perheiden kommentteja mm.:

“Ihanaa, että NUPPU-kerhotapaamisia järjestetään säännöllisesti. Meidän perheemme voi tulla mukaan tekemään jotain hauskaa yhdessä, tavata muita perheitä ja nähdä enemmän viittomakieltä. Hienoa että sekä suomenkielinen viittomakielinen ja puhuttua suomea toteutetaan, kun osa lapset eivät vielä osaa viittomakieltä.”

“On kiva, että kerhotapaamisia järjestetään säännöllisesti - tietää, että voi tulla mukaan seuraavalla kerralla, jos ei aina pääse. Kerhot antavat meidän perheelle mahdollisuuden olla viittomakielisessä ympäristössä, mikä ei muuten tapahdu usein.”

“NUPPU-kerhot luovat viittomakielisen tilan, johon on helppo tulla. Kuurojen lasten tai vanhempien ei tarvitse huolehtia saavutettavuudesta, sillä kaikki on valmiiksi järjestetty.”

“Tiedonsaanti WhatsAppin kautta on helppoa – sinne voi liittyä vapaaehtoisesti ja saada kaikki tiedot suoraan, eikä NUPPU-tapaamisten tietoja etsiä netistä. Tämä madaltaa osallistumiskynnystä.”

“Viittovat kerhonohjaajat ovat tärkeitä roolimalleja viittoville lapsille. Lasten ymmärtämisestä ei tarvitse huolehtia, sillä ohjaus tapahtuu suoraan viittomakielellä. ”

“NUPPU-kerhot kokoavat yhteen eri-ikäisiä, eri paikkakunnilta ja erilaisista taustoista tulevia ihmisiä - ehkä he eivät muuten kohtaisi, mutta kerhon kautta he pääsevät tapaamaan toisiaan, ja lapset oppivat tärkeitä sosiaalisia taitoja.”

“NUPPU-toiminta antaa lapsille ja perheille mahdollisuutta käyttää omaa kieltään, tutustua uusiin kommunikaatiotapoihin, mahdollisuuden vertaistukeen.”

“Ne merkitsevät lapselle kavereita, näkee viittomista ympärillä, yhteisöllisyyttä, kulttuuria, ei tuntisi olevansa ainoa vaan kuuluvansa joukkoon. Me vanhemmat toivomme, että lapsemme tuntisi olevansa osana porukkaa ja saisi kavereita. Ja, että hän varmasti oppii parhaiten kieltä juuri yhteisössä ja yhteisöllä on varmasti paljon antaa hänelle. Ja myös, että me vanhemmat opimme mahdollisimman paljon ja hyviä lämpimiä kohtaamisia”

NUPPU on tarjonnut lämpimiä ja tärkeitä kohtaamisia sekä mahdollisuuden oppia lisää viittomakieltä.

“Ne merkitsevät meille hyvin paljon, koska pääsee näkemään viittomakielistä ympäristöä, jota pääsee näkemään niin harvoin. Niin iloisia ja aitoja kohtaamisia vauvasta vaareihin. Toivomme tämän toiminnan vakiintuvan.”

Kerhonohjaajien kommentteja mm.:

Nuppukerho on antanut minulle ohjaajana väylän vahvistaa viittomakielen taitoa, olla esimerkkinä viittomakieltä viittovasta aikuisesta.

NUPPU-toiminta on innostanut lapsia viittomaan keskenään ja auttanut heitä löytämään oman yhteisönsä ja identiteettinsä.

Lapset seuraavat tarkkana meidän ohjaajien viittomista vaikka tulkki puhuu taustalla. Lisäksi vanhemmat ovat päässeet keskustelemaan keskenään tapaamisissa ja ovat kokeneet saavansa vertaistukea.

Meille ohjaajille NUPPU-toiminta on antanut iloa ja reippaat lapset ovat piristäneet meidän päiviämme. Meistä on tärkeää päästää näyttämään mallia viittovasta aikuisesta.

Lapset saavat enemmän mahdollisuuksia sekä erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia erityisesti viittomakielisestä kulttuurista, sosiaalisuudesta ja identiteetistä. Tämä rikastuttaa meitä kaikkia.

Nuppu-projektissa yhdistyy ihanasti viittomakielisten mahdollisuus päästä tapaamaan toisiaan ja käyttää viittomakieltä. Viittomakieliset lapset pääsevät verkoistumaan ja oppimaan ajoissa tulkin kanssa toimimista.

Toiminta merkitsee eri perheille eri asioita: joillekin vertaistukea, toisille mahdollisuus vahvistaa kieltä tai syventää perheen sisäistä yhteyttä.

Esimerkiksi perheessä, jossa äiti on viittomakielen tulkki ja käyttää päivittäin suomalaista viittomakieltä, lapset ovat NUPPU-tapaamisten kautta tutustuneet paremmin äitinsä työkieleen ja viittovaan yhteisöön. Tämä voi syventää äidin ja lasten välistä suhdetta.

Monille vanhemmille viittomakieli on täysin uusi kieli, ja sen käyttö oman lapsen kanssa voi aluksi tuntua epävarmalta. Tapaamiset vahvistavat vanhempien käsitystä omasta kielitaidostaan ja rohkaisevat käyttämään viittomakieltä yhä enemmän omassa arjessa.

Muiden toimijoiden ja paikallisten yhdistysten edustajien kommentteja mm.:

Hyvä yhteistyö – näkee todella, kuinka monia ‘uusia’ perheitä alueella on, joita muuten ei kohtaisi.

Hienoa tehdä yhteistyötä NUPPU:n kanssa, jossa on kerhonohjaajia, jotka voivat suunnitella ohjelmaa lapsille, kun meillä ei ole resursseja, mutta halutaan keskittyä lasten ohjelmaan.

Nuppu-kerhon toiminta Tampereen ja Pirkanmaan alueella on ollut perheille ja lapsille erittäin tärkeää. Kuuloalan viittovalle perhekerhotoiminnalle on ollut pitkään tarvetta, ja monet perheet ovat saaneet kerhosta arvokasta vertaistukea ja voimavaroja arkeensa. Nuppu-kielikerho on monille perheille tärkeä matalan kynnyksen kohtaamispaikka. Toivotaan, että Nuppu-kielikerhon toiminta jatkuu myös tulevaisuudessa

Kokemukset olivat mukavia hetkiä nähdä. Tämä voitaisiin nähdä eräänlaisena voimavarana yhdistystoiminnan ohella, sillä on tosi vaikeaa järjestää lapsille ja nuorille omaa toimintaa, kun moni asuu kaukana toisistaan. Meidän yhdistyksemme tukee jatkossa NUPPU-toimintaa tarjoamalla yhteistyön merkeissä kaupungin tarjoamaa yhdistystilaa käyttöön.

Olen ollut tosi iloinen nähdessäni perheiden vanhempien ja lasten yhdessäoloa keskenään, kun monet kuuloperheet asuvat hajanaisesti eri paikoissa, Nuppu-kielikerho on tärkeä ja ainoa kohtaamispaikka.

Meidän yhdistyksemme on tyytyväinen Nupun toimintaan. Nupun läsnäolo vaikuttaa suuresti kuulovammaisten yhteisöön, kun lähestytään monia tahoja, kuten liittoja ja yhdistyksiä, ja tehdään heidän kanssaan yhteistyötä jollain tavalla.

- 2. Toiminnan yhteiskehittäminen tuloksena tuotetaan viittomakielen ehdoilla toteutettavien kielikerhojen toimintamalleja. Tietoa julkaistaan avoimesti saataville “työkalupakin” muodossa. Tämä myös viitottuna julkaistava materiaali helpottaa jatkossa kielikerhojen ylläpitämistä, uusia kerhoja sekä muuta liiton ja yhteistyökumppaneiden jäsenyhdistysten itsenäistä toimintaa.**

- a. Toimintamallin painopiste on ensi vuonna 2026, sillä tämän vuoden prioriteetti on, että kaikki kerhontoiminta saadaan käyntiin. Tällä hetkellä keskitytään ensisijaisesti NUPPU-projektin tiedottamiseen, yhteistyöhön

paikallisilla alueilla, verkostojen rakentamiseen ja yhteyksien luomiseen, esim. Kuulokeskuksen ja koulujen kautta.

- b. Toimintamalli toteutetaan ottamalla yhteyttä kerhonohjaajiin, perheisiin, paikallisiin toimijoihin sekä myös muihin kaupunkeihin, esim. Itä-Suomessa – miten toimintamalli rakennetaan. Projektikoordinaattorilla on lisäksi Kuurojen liiton sisäinen tukiryhmä, joka voi tukea ja osallistua toimintamallin suunnitteluun.
- c. Myös rahoitusmalleja yhdistyksille ja urheiluseuroille suunnitellaan 2026 (esim. kaupungin tuki, OKM:n Suomi harrastaa-hanke ym.).

3. Paikallisyhdistysten ja kerhonohjaajien kieli- ja kulttuuritietoinen työote vahvistuu koulutuksen ja käytännön työn ohjauksen myötä. Kielikerhot jatkavat toimintaansa projektin päätyttyä esim. Kuntien jakaman Harrastamisen Suomen mallin rahoituksella (OKM, AVI).

- a. Kielitietoinen koulutus on järjestetty kerhonohjaajille + varaohjaajille keväällä 2025.
Tieto- ja työpajat on toteutettu kahdessa tapaamisissa kahdella alueella yhteistyössä Kuurojen Liiton Signiwikiin kanssa NUPPU-projektista ja kielitietoisuudesta. Uusi koulutus kielitietoisuudesta uusille kerhonohjaajille on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2026 alussa.
- b. Yhteistyö eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa on ollut onnistunutta. Järjestöt auttavat levittämään tietoa NUPPU:n tapaamisista, kun taas paikalliset yhdistykset osallistuvat silloin tällöin tarjoamalla tiloja ja osittain myös kattamalla kustannuksia.
- c. Työpajat viittomakielen opettajien kanssa eivät ole onnistuneet, koska eri alueiden viittomakielen opettajien kartoittaminen ja yhteyden saaminen ollut haastavaa. Suurin osa viittomakielen opetusta perheille tarjoavista henkilöistä on saanut toimeksiannon opettaa tukiviittomia (eikä viittomakieltä), ja tämä käsitteellinen sekaannus on saattanut heikentää vastaamista tiedusteluihimme. Jyväskylän yliopistossa on valmistumassa viittomakielen perheopetukseen liittyvä pro gradu-työ, ja sen valmistuttua on tarkoitus arvioida aiheeseen liittyviä toimenpiteitä uudelleen.

Selvitetään muiden hankkeiden ja sidosryhmien kanssa toimintamalleja, joilla voidaan vahvistaa haja-asutusalueilla asuvien perheiden toimintaa. Erityistä huomiota kiinnitetään SRVK käyttöön. Myös tämä materiaali julkaistaan viitottuna avoimesti saatavilla.

- d. Vuonna 2026 painopisteensä on tämän kartoittaminen. Yhteydenottoja tehdään eri yhdistyksiin/organisaatioiden asutuilla alueilla, kuten Itä-Suomessa, sekä suomenruotsalaisiin yhdistyksiin ja perheisiin Pohjanmaalla.

Projektikoordinaattorin pohdintoja NUPPU-projektista:

Projekti on onnistunut hyvin käynnistämään kerhotoiminnan ja järjestämään säännöllisiä tapaamisia eri alueilla. Siitä huolimatta tiedon välittäminen ja verkostojen löytäminen eri alueilla on ollut haastavaa ja aikaa vievää, sillä kaikki perheet eivät seuraa samoja viestintäkanavia. Uusien perheiden tavoittaminen edellyttää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, jatkuvaa ja selkeää tiedottamista sekä joskus myös henkilökohtaista yhteydenottoa, jotta jokainen perhe kokee olevansa tervetullut NUPPU-tapaamisiin. Työtä tarvitaan edelleen sen varmistamiseksi, että tieto tavoittaa kaikki perheet ja että perheet innostuvat osallistumaan, sillä alueella on useita perheitä, joilla ei ole aikaa tai jotka eivät muuten osallistu. NUPPU-projektin tavoitteena on mukautua perheiden aikatauluihin ja toiveisiin, jotta jokainen perhe voi osallistua.

Joillakin alueilla oli haasteellista löytää viittovia kerhonohjaajia.

Resurssit ovat aika rajalliset, sillä projektikoordinaattori työskentelee vain 50 prosenttia, mikä edellyttää jatkuvaa priorisointia.

Omien havaintojeni mukaan NUPPU-tapaamisissa, kuten monet kommentit ovat myös tuoneet esiin, matalan kynnyksen kerhotoiminta on erityisen tärkeää viittoville lapsiperheille. Se tarjoaa turvallisen ja helposti saavutettavan kohtaamispaikan, jossa perheet voivat tulla mukaan omien mahdolluuksiensa mukaan, saada vertaistukea ja rakentaa yhteyksiä viittomakielisessä ympäristössä. Tällainen toiminta antaa myös lapsille mahdollisuuden nähdä ja kokea laajasti viittomakielistä ympäristöä sekä mahdollistaa perheiden osallistumisen ilman suurta kynnystä tai aikataulupaineita.

Kerhonohjaajat ovat tärkeitä roolimalleja lapsille ja toimivat inspiroivina aikuisina heidän arjessaan. Samalla tehtävä antaa kerhonohjaajille mahdollisuuden kehittää ideoita ja suunnitella toimintaa, joka tuottaa konkreettisia tuloksia ja luo arvokkaita hetkiä lapsiperheille.

Projektin kolmen vuoden kesto on todellinen **etu** – se antaa aikaa kartoittaa tilannetta ja nähdä, mikä toimii hyvin ja mitä tarvitsee kehittää.

Projekti on antanut minulle projektikoordinaattorina lisää kokemusta ja näkemyksiä yhteistyön kautta sekä mahdollisuuden jakaa kokemuksia perheiden, kerhonohjaajien ja eri paikallisten toimijoiden kanssa. On ollut arvokasta tehdä yhteistyötä viittomakielisen ympäristön vahvistamiseksi viittovia lapsiperheitä varten.